

כי ה"שדים והמוזיקים" עושים "חתונות" על השבוננו בעירי העתיקה ואחב"י מפנים להם מקום ועוזבים לאט לאט את הישוב דהתם ובתי הכנסיות והמדרשות הריקים בשבתות ובמועדים ואפילו בימי הנוראים הלא יוכיחו!

אגב, כשנשתי בערב ר"ח אלול אל הכותל המערבי להתפלל בצבור עם תלמידי, כדרכי, ראיתי כסאות לעשרות עומדים לפני הכתל ואחב"י יושבים עליהם כבני אדם. נגש אלי תלמיד צעיר ושאל: "ילמדנו רבנו עזמות! האם כבר חזרה המשלחת מהרי האלפים והביאה את הכסאות, כאשר בשרת לנו בשעורך?" ועניתי לו:

— אלה הם הכסאות שנקנו לפני הרשים אחרים ע"י "כנסת ישראל" בעירנו. * *

ותלמידי הפולני מהעליה הרביעית, כלר מר מנתיני דיוננות, ספר לי בימים האלה מעשה שהיה "אצלם", בהנביר היהודי המפורסם פוננסקי מלודז', שהיו לו כמה בתי חרשת והעסיק כמה אלפים פועלים יכמובן כלם נכרים, כדרך המתכוללים שלנו בחו"ל וגם ב... ביתנו הלאומי.

פעם בא אליו הברון גינצבורג או יהודי אחר טוב, לבקר אותו ואת רכושו, ולאחד שהוביל אותו בעלי הבית בכל המקומות והר"א לא רב עשרו וגדולתו וביחוד את הפועלים הפולנים, אמר לו הברון בחביבות: — שמחתי מאד לראות את אשר מעלת

לו היה להיפך ואחב"י היו נונעים חלילה במשהו בקדשי שכנינו, איזה טרם היו עושים ואיזה פסקדין היו מוציאים אז!

וכשנכנסתי בשבוע האחרון לחנותו של צימרינסקי מתחת למלונ'יו, נגש אלי יהודי מזרחי, פועל פשוט, וכפחדמות בעיניו ויאוש מר על פניו סה לי בלשונו את המעשה הזה משכונת היהודים בעיר העתיקה:

— בכל לילה ולילה — כך הוא פותח את ספורו — בשעה שמונה בדיוק זורקים לתוך שכונתנו אבנים גדולות (ובשעת דבורו הוא מראה בשתי ידיו על גדל האבנים כראשו), אבני בליסטראות, שיש בהן כדי להרג בני אדם. אחרי עבוד "כמו" רבע שעה הם פוסקים ממלאכתם. ובחצות הלילה ממש "הם" חוזרים שוב וזורקים עוד פעם אבנים גדולות ורבות לתוך שכונתנו. וראה זה פלא! — הוא אומר — האבנים נופלות "אצל" (אצל) האנשים ואינן פוגעות ב"ה בנו כלל... — ומדוע לא תפשתם את ה"שקצים" הזורקים את האבנים? — שאלתי.

— אלה לא "שקצים"! אדוני — ענה לי בבטחה גמורה — כבר ארבעה להם כמה לילות וגם המשטרה לא יכלה לעשות כלום. "אותם" אי אפשר לתפש... אנהנו יודעים מה "הם", רוצים. יש "אצלם" חתונה והם רוצים שנפנה להם מקום בשביל חתונתם... אנהנו מוכרחים לעזוב את המקום בשביל השרים... ואמנם, כאשר אחזה לי אני, יש להאמין

והולך ממש בלו ראש, מחמת שלא היה לו אף משפט אחד בימי החפש בבתי הערכאות (אגב, הוא מבקש ממני לתקן למען האמת שלא 75 משפטים היו לו בשנה זו אלא 1175!) — והעיקר, כך הוא אומר, שהוא נאלץ לשבת בביתו ולא בדירת קבע שלו בבית המשפט, כדרכו...

אבל, לא זאת היתה כוונתי להגיד לכם בזה, אלא ששורשים נתנו לנו דוקא ביד רחבה, זוגות זוגות, בכל מקום: שנים במאה שנים, ישמעאל למעלה וישראל למטה, כראוי לביתנו הלאומי, שנים בשער יפו בידודנו בראש וסופרנו לימינו — לשווי המשקל — ושני גויים בעיר העתיקה.

ומסתמא כבר שמעתם את המעשה הנורא ביהודי זקן ונכדו, שעברו בשבוע זה ברחוב בני דודנו בעיר העתיקה, והקיפו אותו תם פתאום מנין שלם מהם, שרצו ללמד, כנראה, מפי הזקן בגמרא אשר בידו הלכות שחיטה. ומכיון שהגיעו ל"הכל שוחטין" הוציאו את סכיניהם לקיים את הפסוק, ואולם מפני שלא רצו להטיל קנאה בין שחיטת זוננפלד וקוק, לא דקרו את רבם אלא את הגמרא, ושחיטתם כשרה, ולא עוד אלא שפרעו אח"כ ופריעתם כשרה...

ואולם, התלמידים השוכבים האלה באו בכ"ז על שכרם והשופט שלנו דן אותם ב"עשר מכות" על ידיהם... ומדי קראי בעתו גים את פסקי הדין הקשה הזה חשבתי בלבי:

ומכיון שהזכרנו כאן את פרשת "ראה" מוצא אני סמיכות הפרשה גם בסדרה של שבת זו: "שופטים ושופטים".

מילא שופטים אין לנו ב"ה בחדש זה, לית דין ולית דיין בכל ימי הפגרא, ואין רעש ואין טרם במגרש הלוסי, מהיה נפד שות! ורק היהודי המרסור שלי הוא אומלל

עליהם לפתח את עסקם ובית מסחרם בירי שלים דוקא בשבת, הרי הדין נותן, כמדומני, והשכל מחייב שיתחוו גם את סניפם במא ה"ש ע"י, בשעה שלקוחותיהם היהודים ולרבות היהודיות ולכו להתפלל תפלת שבת בבית המדרש אשר למול החנות? וכי חסרים להם חלילה איזה "שבת גויים"?

והאמינו לי, רבותי, כי אין אני עדיין חבר ל"שומרי שבת" בעירנו ואין רצוני חלילה להתחרות עם הרב מברדיטשוב או עם בעל הצילנדר, שליציני הדור קוראים לו: "מכס לינדר" לחידודא בשעה שהוא חוזר בעש"ק עם חשכה על החנויות והמספרות, ואיני רוצה אפילו להשיג את גבולו של הדרשן השוטף ב"ועד חפוש הטאים", ואולם מה לעשות ודוקא מתלמידי החפשים והלאומיים ר"ל פונים אלי בקושיא: עזומה על הענין הזה ושואלים ממני: "סטייטש, היתכן, ילמדנו רבנו!" — ובאין ברירה שאני!

אדרבה, מי חכם מה "מהדשתנה" יבין למצוא תירוץ ל"ארבע הקושיות" שלי? ילמדוני תלמידי הפעם!

ומכיון שהזכרנו כאן את פרשת "ראה" מוצא אני סמיכות הפרשה גם בסדרה של שבת זו: "שופטים ושופטים". מילא שופטים אין לנו ב"ה בחדש זה, לית דין ולית דיין בכל ימי הפגרא, ואין רעש ואין טרם במגרש הלוסי, מהיה נפד שות! ורק היהודי המרסור שלי הוא אומלל

הועד של סניף ירושלים, שכלו לו, כמדומני, ששת החדשים מכבר? ...

וכשאנו מהדרים ב"שבת" ועוסקים בשאלות ובקושיות, רוצה אני אגב אורחא לשאל מכם את "ארבע הקושיות" לא מההגדה של פסח אלא של חברת המכונות לתפירה בעירנו. וכאן ר' עזמות שואל:

מה נשתנה יום שבת קודש העבר מכל שבתות השנה, שבכל השבתות והמועדים ואפילו בתשעה באב זה היתה החנות של "וינגר" בעירנו סגורה ומסוגרת כיריחו בשעתה, ובשבת זו פרשת "ראה" זכינו לראות את דלתותיה וחלונותיה פתוחים כל היום לרוותה (בפרהסיא גמורה)?

והשנית — הרי שם ביפו סגרו את חנותם בשבוע זה והפועלים הכריזו שבת שבתון אפילו בששת ימי המעשה, וכאן בירושלים ע"ה פתחו גם בשבת?

ועוד זאת: חברת מורומס בעירנו, אעפ"י שבעליה לא היו יהודים, מכלי מקום היו סוגרים בשבת מפני כבוד ירושלים וביחוד מפני כבוד הלקוחות והפקידים היהודים, והחברת המכונות לתפירה שהיא השוכה מאד ושרב מנין ורבו בנין של לקוחותיה הם מאחב"י ומנהלת הוא ירושלים. כידוע, שואל אני — מדוע החלה פתאום לזמר לנו זמירות נכריות בשבת קודש זו? ואחרון אחרון חביב — אם אמנם נגוד

לפני כתובים והעי כתובים וכן ע"ז הדרך עד שיגיעו מסתמא לכתובים * * * * *

לומר: כתובים אחרונים... (סופרינו שכחו כנראה, כי כבר קדמום חכמים אחרים, שהשתמשו אף הם בהמצאה נאונית זו כדי להוציא את ה"לשבת" שלהם זכרוננו לברכת.

הן זוכרים אתם עדיין מסתמא? — פתאום הופיע במחננו "אורח לשבת" (לא זה שבמלון יו!) ואחריו — עפ"י סדר א"ב! — ה"בטלן לשבת". השלישי היה כבר "העל" נפש לשבת" וחברו: "ברי-בטלים לשבת" וגם "זה לשבת" ולכבוד שבת, בקצור: שבת היום, שבת מחר, עד שלא הוציא הקטן במחיר לה את שבתו, ובעודנו בחתוליו ממש הלך לעולמו בערב שבת וישכב עם אבותיו בטור צאי שבת תחת "הכמה" עד היום הזה...

ועדיין אנחנו מתאוננים על עניות ספרך תנו בא"י, על העדר כשרונות בעתונותנו ובכ"ל על חוסר איניציאטיבה ופעולות כבירות באגודת הסופרים שלנו, בשעה שהיא עסוקה בהוצאת יצירה כ"כ עמוקה וחשובה בחיינו עכשיו, הלא היא "משפט הדבוק", שיצא בתור ברת טיזחרה, ומסתמא נוכח בקרוב גם לתור ברת שניה, הערעור למשפט הדבוק" ולחברת שלישית, "הדבוק בספרותנו" וכן הלאה. לשוא אנו מתאוננים. אגב, רציתי לדעת אימתי יגשו לבחירות

מבעד למסוה (ישעורים בהסתכלות)

הפעם, רבותי תר-שוני-נא לבוא קצת במכתר בים"ע עם אגודת הסופרים שלנו.

מסתמא הבינותם מזה כי כוונתי היא "לעלון הספרות" המופיע בת"א בזמן האחרון מפרי עטם ורוחם של ראשי המטות אשר במערכת וגדולי הסופרים שלנו, שקטנם עבה ומתני ר' עזמות אפילו אחרי סעודה שמנה. ולמה אכחד? — הפכתי בו והפכתי בו, כלר מר בגליון הצנום והדק הזה, ומצאתי בו הכל חוץ מדבר אחד — לא הבינותי עד כה מפני מה בא שנוי השם של ה"כתובים", ככל גליון וגליון ודוקא בר"ת ועפ"י סדר א"ב? — אין זאת כי חוששים הם לעינא בישא, וע"כ אגו יואים:

- פעם כתובים
 - פעם גליון כתובים
 - היום ברי כתובים
 - ימחר וכתובים
- ואי"ה בשבוע הבעל"ט נזכה לראות:
 - אלה הכתובים
 - זכר לכתובים
 - זכמי לכתובים